

Člověk při probouzení otevírá oči, strom otevírá větve.

Co děláš? pučím

V předjaří se naše oči opět upínají ke stromům. Kdy se konečně nudné, holé a nic nedělající větve zase zazelenají a rozkvetou? Nuda a nicnedělání je ale jen tak na oko. Stromy totiž makají a jsou stejně nedočkávé jako my. Na větvích mají nastartované pupeny. Ty ukrývají zárodky budoucích listů nebo květů a vyčkávají na správný čas, kdy se otevřou a zahájí nový životní cyklus. Všimli jste si, že každý strom má pupeny úplně jiné? Ty bukové jsou skořicově hnědé, dlouhé a špičaté, na třešni rostou v trsech, olšové zas mají každý svou stopku. Pupeny můžeme zkoumat a taky je vzít do hry. Pojdte si to vyzkoušet s námi.

PRAVIDLO ŠETRNÉHO SBĚRAČE

Nezapomeňte, že stromy, keře a ostatní rostliny mají docela práci hned z jara vyrůst. Snažte se, ať po vás nezbude v přírodě spoušť jak po stádu kobylek. Proto vždy utrhnete jen to nejnnutnější. Lépe je utrhnout po jednom pupenu z různých větvíček než nechat jednu větev komplet holou. Také nesbírejte pupeny na špičce větvíčky, ty jsou důležité pro růst a fotosyntézu.

VSTÁVEJ A PUČ

Člověk při probouzení otevírá oči, strom „otevírá větve“! Venku jistě potkáte mnoho probouzejících se stromů. Pusťte se do bádání. Z každého stromu ustříhnete zahradnickými nůžkami malou větvíčku s pupeny. Srovnajte je vedle sebe a všimněte si rozdílů.

- Čím se liší pupeny jednotlivých stromů?
- Jakou mají barvu, tvar, velikost?
- Našli jste OBR pupen nebo nějakého podivína v neobvyklém tvaru, barvě?

Sbírku pupenů si vyfotíte nebo si ji vezmête domů. Udělají vám radost ve váze, kde se budou rozvíjet rychleji než venku a vy můžete pokračovat v pozorování.

POZOROVÁNÍ VE STROMOVÉ LABORATOŘI

Vyberte si pupen nebo pupeny, které chcete prozkoumat. Ideálně si je na větvi označte, lehce zavázaným provázkem. Naplánujte si pravidelné opakované návštěvy označených pupenů. Změny si zapisujte nebo foťte a porovnávejte s těmi, co jste si přinesli domů do vázy. Celou lekci pozorování pupenů, která je vhodná i do výuky ve škole, najdete na webu [Učíme se venku](#).

HRA NA PUPENY

Hra je vhodná pro početnější skupinu. Cílem hry je seznámit se s rozmanitostí pupenů a zažít si jarní pučení na vlastní kůži. Využijte větvičky nasbírané z různých stromů. Na zemi vyznačte čáru (na chodníku křídou, provazem nebo větví), která bude znázorňovat větvičku a na tu budou přisedat děti jako pupeny. S dětmi si prohlédněte pupeny na vybrané větvičce a pak si zkuste zahrát na pupeny. Každé dítě, dospělý se rozmístí se na čáru stejně, jak rostou pupeny na větvičce (střídavě, vstřícně, v hloučcích). Vydržte chvíli v klidu a pak se mohou pupeny rozvíjet, postupně se protahovat a růst. Živou větvičku si vyfoťte a pokračujte novou.

Z PUPENU DO PUPKU

Na jaře se vše probouzí k životu a vylézá po dlouhé hladové zimě ze země ven. Pozvěte drobnou havěť na jarní hostinu! Nasbírejte přírodniny, které vám připomínají malé živáčky. Například jehnědy z lísky, které vypadají jako housenky. Co by jim chutnalo? Mladé vypučené lístky rostlin, výhonky stromů, prostě cokoliv, co láká k nakousnutí. Jsme zvědaví, koho pozvete a jaké menu jarní havěti nabídnete.

V pupenech se ukrývá jarní síla stromů a řada léčivých látek, proto se využívají i v léčitelství tzn. gemoterapii, kterou se u nás zabývá paní Jarmila Podhorná. Mrkněte na recept na výrobu tinktury [zde](#).

Napadlo vás někdy ochutnat pupen? Chuťově delikátní jsou pupeny nebo mladé lístky lípy. Z pupenů rakytníku, maliníku, ostružiníku nebo šípku uvaříte chutný čaj. Nebo vyzkoušejte tradiční pochoutku z Anglie - [pupeny hlohu na červené řepě](#). POZOR! K ochutnávání si vybírejte stromy, které dobře znáte a víte o nich, že jsou jedlé.

MALOVÁNÍ PUPENY

Vytvořte si originální štětec z napučené větvičky. Vyberte si takovou, která má pupen na špičce. Na malování se hodí tempery nebo prstové barvičky, ale můžete vyzkoušet i kreslení tuší nebo přírodní barvu z bláta. Pupen namočte do barvy a otestujte malování na papír nebo na jiné povrchy. Střídejte různé druhy pupenů nebo porovnejte malování s pupenem uzavřeným a rozvitým.

